

# SPIS TREŚCI

|                                                                 |           |
|-----------------------------------------------------------------|-----------|
| Uwagi wstępne .....                                             | 7         |
| Wprowadzenie historyczne.....                                   | 17        |
| <b>ROZDZIAŁ I: RYS HISTORYCZNY .....</b>                        | <b>21</b> |
| 1. Etap najstarszy .....                                        | 21        |
| Dom jednonętorny .....                                          | 21        |
| Terminologia domu .....                                         | 22        |
| Terminologia izby .....                                         | 29        |
| Ziemianka jako mieszkanie .....                                 | 31        |
| Izba jako dom .....                                             | 34        |
| 2. Początkowy etap rozwoju domu .....                           | 39        |
| Dom dwunętorny .....                                            | 39        |
| Izba z sienią szalowaną .....                                   | 39        |
| Izba połączona konstrukcyjnie z sienią .....                    | 41        |
| Terminologia sieni.....                                         | 41        |
| Izba z komorą .....                                             | 43        |
| Inne pojęcia dotyczące pomieszczeń mieszkalnych .....           | 45        |
| 3. Etap średniowieczny .....                                    | 46        |
| Komora i jej terminologia .....                                 | 46        |
| Komnata i jej terminologia .....                                | 57        |
| Budowa domu z komnatą .....                                     | 57        |
| Izba biała i czarna.....                                        | 60        |
| Piekarnia .....                                                 | 61        |
| Alkierz .....                                                   | 62        |
| <b>ROZDZIAŁ II: DOM SZEROKOFRONTOWY .....</b>                   | <b>69</b> |
| 1. Kierunki rozwoju domu .....                                  | 69        |
| Ustalenia teoretyczne .....                                     | 69        |
| 2. Dom szerokofrontowy, asymetryczny .....                      | 71        |
| Forma podstawowa: Dom centralny .....                           | 71        |
| Formy pochodne .....                                            | 101       |
| Dom centralny z izdebką w sieni .....                           | 101       |
| Dom ze zredukowaną sienią.....                                  | 103       |
| Dom trójnętorny z dwiema izbami w amfiladzie, bez komory .....  | 104       |
| Dom z dwiema izbami w amfiladzie pomiędzy sienią a komorą ..... | 105       |
| Dom centralny ze stajnią dostawioną do komory .....             | 107       |

|                                                                                       |            |
|---------------------------------------------------------------------------------------|------------|
| Dom centralny ze stajnią dostawioną do sieni .....                                    | 109        |
| Dom z komorami z boków budynku .....                                                  | 111        |
| 3. Dom szerokofrontowy, symetryczno-trójkątny .....                                   | 113        |
| Forma podstawowa: dom symetryczno-trójkątny z komorą .....                            | 113        |
| Odkrycia w Pułtusku: czas powstania domu .....                                        | 114        |
| Zasięg geograficzny domu symetryczno-trójkątnego z komorą<br>od XVI do XX wieku ..... | 117        |
| Formy pochodne .....                                                                  | 128        |
| Dom z dwiema izbami w amfiladzie, z sieni i komorą lub stajnią . . .                  | 128        |
| Dom trójkątny ze stajnią przy komorze .....                                           | 130        |
| 4. Dom szerokofrontowy, symetryczno-dwuizbowy od XVI do XX wieku .....                | 132        |
| Forma pochodna: dom symetryczno-dwuizbowy z przybudowaną stajnią                      | 138        |
| 5. Dom szerokofrontowy, trójkątny, ze stajnią .....                                   | 140        |
| Wcześniej był okólnik .....                                                           | 140        |
| Stajnia, obora czy chlew? .....                                                       | 142        |
| Dom jednoizbowy ze stajnią .....                                                      | 143        |
| 6. Dom szerokofrontowy, wielokątny .....                                              | 144        |
| <b>ROZDZIAŁ III: DOM WĄSKOFRONTOWY .....</b>                                          | <b>163</b> |
| 1. Uwagi ogólne .....                                                                 | 163        |
| 2. Forma podstawowa: dom wąskofrontowy, trójkątny, bez podcienia .....                | 170        |
| Uwagi historyczne .....                                                               | 170        |
| 3. Dom wąskofrontowy, podcieniowy .....                                               | 173        |
| Uwagi historyczne .....                                                               | 173        |
| 4. Różne formy domów wąskofrontowych .....                                            | 188        |
| Dom z podcieniem nadwieszonym .....                                                   | 188        |
| Dom z podcieniem narożnym .....                                                       | 190        |
| Dom z podcieniem słupowym w szczycie .....                                            | 197        |
| 5. Podlaska odmiana domów z podcieniem narożnym .....                                 | 207        |
| Spis map .....                                                                        | 217        |
| Spis rycin .....                                                                      | 218        |
| Spis ilustracji .....                                                                 | 219        |
| Słownik pojęć .....                                                                   | 222        |
| Bibliografia .....                                                                    | 225        |
| Skorowidz geograficzny .....                                                          | 241        |
| Summary: The Wooden Home in Poland: A Thousand Year History .....                     | 249        |
| Zusammenfassung: Holzhauser in Polen. Tausend Jahre Geschichte .....                  | 251        |